

Rudolf Rasch

Muziek in de Republiek (Oude Versie)

Hoofdstuk Zes: Het stadhouderlijk hof: Documentatie

Deze tekst maakt deel uit van de oude versie van het project “Muziek in de Republiek”, die eerder online beschikbaar was onder de titel *Geschiedenis van de Muziek in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden*. Een nieuwe, geheel bijgewerkte versie is, met talrijke illustraties en op groot formaat, in boekvorm (380 bladzijden) beschikbaar als

Muziek in de Republiek: Muziek en maatschappij in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1572-1795

Uitgeverij KVNMM, 2018.

ISBN 9789063752316

Zie: <https://www.kvnm.nl/nl/Webshop/Muziek-in-de-Republiek>

Voor literatuurverwijzingen zie de file “Literatuur”.

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:

Rudolf Rasch, Muziek in de Republiek (Oude Versie): Hoofdstuk Zes: Het stadhouderlijk hof: Documentatie
<https://muziekinderepubliek.sites.uu.nl/>

Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl

© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018

10 december 2018

HOOFDSTUK ZES

HET STADHOUDERLIJK HOF

DOCUMENTATIE

6.1 Het Oranjehuis

6.2 Het stadhouderlijk hof 1585-1747

6.3 Het stadhouderlijk hof 1747-1766

6.4 Het stadhouderlijk hof 1766-1795

6.5 Verder persoonlijk mecenaat

6.1 Het Oranjehuis

Oranje en de Muziek - Music and the House of Orange. Tentoonstelling Amsterdam, Koninklijk Paleis, 1.6-17.9.1999. Met gelijknamige catalogus door Gert Oost en Fieke Julius, met 2 CDs.

HET HUIS ORANJE NASSAU

De namen van stadhouders van de Haagse en de Friese lijn zijn **vet** gedrukt. Prinsen van Oranje zijn in KLEIN-KAPITAAL weergegeven. Echtgenotes staan, voorafgegaan door 'X' (of 'X1', 'X2', enz.), op de regel onder hun echtgenoot. Bastaardtakken zijn tussen vierkante haken [] geplaatst. De stamboom is uiteraard niet compleet en beperkt zich tot de stadhouderlijke takken tijdens de Republiek en de personen die op enige plaats in deze studie worden vermeld.

Willem de Rijke (1487-1559)

X2 Juliana van Stolberg (1506-1580)

- . **WILLEM I DE ZWIJGER** (1533-1584), 1544 prins van Oranje, 1559-1567, 1572-1584 stadhouder
- . X1 Anna van Egmond Buren (1533-1558)
 - . . PHILIPS WILLEM (1554-1618), 1584 prins van Oranje
 - . . X Eleonora van Bourbon Condé (1587-1619)
- . X2 Anna van Saksen (1544-1577)
 - . . Anna van Nassau (1562-1588)
 - . . X Willem Lodewijk van Nassau Siegen (zie onder)
 - . . **MAURITS** (1567-1625), 1585 stadhouder, 1618 prins van Oranje
 - . . . [Lodewijk van Nassau Beverweerd (1602-1665)
 - Maurits Lodewijk I van Nassau La Lecq (1631-1683)
 - Maurits Lodewijk II van Nassau La Lecq (1670-1740)
 - Lodewijk Theodoor I van Nassau La Lecq (1701-1756)
 - Lodewijk Theodoor II van Nassau La Lecq (1741-1795)
 - Willem Adriaan van Nassau Odijk (1632-1705)
 - Lodewijk Adriaan van Nassau Odijk (1670-1742)]
- . X3 Charlotte van Bourbon (1546-1582)
- . X4 Louise de Coligny (1555-1620)
 - . . **FREDERIK HENDRIK** (1584-1647), 1625 stadhouder, prins van Oranje
 - . . . [Frederik van Nassau Zuylensteyn (1624-1672)
 - Willem van Nassau Zuylensteyn (1649-1708)
 - Frederik van Nassau Zuylenstein (1684-1738)]
 - . . X Amalia van Solms Braunfels (1602-1675)
 - . . . **WILLEM II** (1626-1650), 1647 stadhouder, prins van Oranje

- . . . X Maria Henriëtte Stuart (1631-1660), de Princesse Royale
- **WILLEM III** (1650-1702)
- X Maria II Stuart (1662-1695)
- Louise Henriëtte van Nassau (1627-1667)
- X Frederik Willem van Brandenburg (1620-1688)
- Albertina Agnes van Nassau (1634-1696)
- X Willem Frederik van Nassau Dietz (zie onder)
- Henriëtte Catharina van Nassau (1637-1708)
- X Johan George van Anhalt Dessau (1627-1693)
- . Johan VI de Oude van Nassau Siegen (1536-1605)
- . X1 Elisabeth van Leuchtenberg (1537-1579)
- . . **Willem Lodewijk van Nassau Siegen** (1560-1620), 1585 stadhouder Friesland
- . . X Anna van Nassau (zie boven)
- . . Johan VII de Middelste van Nassau Siegen (1561-1623)
- . . X2 Margaretha van Holstein
- . . . Johan Maurits van Nassau Siegen (1604-1679)
- . . . Hendrik van Nassau Siegen (1611-1652)
- . . . X Maria Magdalena van Limburg Stirum
- . . **Ernst Casimir van Nassau Dietz** (1573-1632), 1620 stadhouder Friesland
- . X Sophia Hedwig van Brunswijk (1592-1645)
- . . **Hendrik Casimir I van Nassau Dietz** (1612-1640), 1632 stadhouder Friesland
- . . **Willem Frederik van Nassau Dietz** (1613-1664), 1640 stadhouder Friesland
- . . X Albertine Agnes van Nassau (zie boven)
- . . . **Hendrik Casimir II van Nassau Dietz** (1657-1696), 1664 stadhouder Friesland
- . . . X Henriëtte Amalia van Anhalt Dessau (1666-1726)
- **JOHAN WILLEM FRISO VAN NASSAU DIETZ** (1687-1711), 1696 stadhouder Friesland
- X Maria Louise van Hessen Kassel (1688-1765)
- **WILLEM CAREL HENDRIK FRISO VAN NASSAU DIETZ**, 1711 stadhouder Friesland
- = **WILLEM IV VAN ORANJE NASSAU** (1711-1751), 1747 algemeen stadhouder
- X Anna van Hannover (1709-1759)
- Carolina van Oranje Nassau (1743-1787)
- X Karel Christiaan van Nassau Weilburg (1735-1788)
- **WILLEM V VAN ORANJE NASSAU** (1748-1806), 1751-1795 stadhouder
- X Wilhelmina van Pruisen (1751-1820)
- Louise (1770-1819)
- X Karel van Brunswijk (1766-1806)
- Willem (1772-1843), 1813 koning Willem I
- X Wilhelmina van Pruisen (1774-1834)
- Willem II (1792-1849), 1840 koning
- Frederik (1774-1799)

6.2 Het stadhouderlijk hof 1585-1747

PRIMAIRE BRONNEN

Constantijn Huygens, *Dessein de l'Entrée du ballet présenté à la Reine de Bohème, à La Haye, l'XIe de Janvier MDCXXIV* (J.A. Worp, *De gedichten van Constantijn Huygens, Tweede deel, 1623-1636* [Groningen 1893], pp. 56-59).

Relation de ce qui s'est passé à La Haye au mois de Février l'an 1638, les festins, comédies, bals, courses de bague et autres magnificences faites au mariage de Monsieur de Brederode et de Mademoiselle de Solms (Den Haag 1638). Zie: Jochen Becker, '«Groote kosten en magnificien»: Die Haager Hochzeit von 1638: Formen und Funktionen eines Festes,' *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 49 (1998), pp. 209-253.

Dialogue entre la Renommée, Apollon et le Choeur des Muses / Ghespreck tusschen de Faem, Apollo en 't Choor der Musen (Leeuwarden: Claude Fonteyne, 1652). {DHkb, 505 B 78}

Ballet de la paix donné par le Prince d'Orange à La Haye au mois de Février 1668 (Den Haag: Hillebrand van Wouw, 1668). Tekstboek. Zie: Marcel Paquot, 'Une fête politique à la française en 1668 chez le prince d'Orange,' *Revue Belge de Philologie et d'Histoire* 15 (1936), pp. 23-45; Hans Uitman, 'Ein holländisches Hofballett,' *Maske und Kothurn* 11 (1965), pp. 156-163; Henk Th. Van Veen, 'Ein italienischer Augenzeuge eines holländischen Balletts,' *Maske und Kothurn* 27 (1981), pp. 123-134.

MUZIEK ONDER FREDERIK HENDRIK

Jonckbloet 1882, pp. CCXXII-CCXXIII; Crawford 1989; Rasch 1996.

MUZIEK ONDER WILLEM III

Zimmerman 1967 (Chapter 12: 'Musical life under William and Mary,' pp. 176-191; Chapter 13: 'A royal excursion abroad,' pp. 192-215; pp. 192-195 over de Hollandse reis van Willem III en Purcell's veronderstelde deelname. Zie de bespreking door Michael Tilmouth in *Music and Letters* 48 (1967), pp. 366-370.); Ashbee 1987 (Zie pp. 35-41 voor de Nederlandse reis van de Engelse musici.); De Nie 1998 (Op p. 41 het schilderij van het bal in 1660.).

LEEUWARDEN

De Smet 1973 (De basispublicatie voor de muziek aan het stadhouderlijk hof, onmisbaar voor iedereen die zich daarmee bezighoudt. Over de periode in Leeuwarden tot 1747: pp. 1-6.); Karstkarel 1987; Rasch 1993, pp. 121-179 (Zie vooral pp. 139-142.); King 1994, 2002; *Van Leeuwarden naar Den Haag* 1997; Algra 1997.

6.3 Het stadhouderlijk hof 1747-1766

MUSICI

Gegevens naar De Smet 1973.

VAST AANGESTELDE MUSICI

De musici zijn gegroepeerd naar het eerste bekende jaar van aanstelling. Van degenen die in dezelfde alinea volgen wordt dan slechts het eindjaar van de aanstelling vermeld. L = reeds aangesteld in Leeuwarden ca. 1735.

1730-1779 Johann Heinrich Gundelach (1715-1779; contrabas, hoorn);

L-1750c-1773 JOHANN FRIEDRICH WEISS (viool); -1774 Johann Jacob Müller (1709-1774; cello, hoorn); -1780c JOHAN FREDERIK RIEHMAN.

1750c-1755c *** Bisschop (cello); -1767 CARL STECHWEY (altviool, viool?); -1779 Johann Halbschmidt (1710-1779; viool, altviool); -1784 JOHANN KELLER SR. (hobo, fluit); -1786 Nicolas Joseph le Long (orkestbediende?); -1792 Gottfried Röhling (1724-1792; fagot); 1763-1766 STECHWEY JUNIOR (viool).

1758-1790/1792 CHRISTIAN ERNST GRAF (1758 hofcomponist, 1767 hofkapelmeester);

1759-1782 JOHANN KELLER JR. (hobo).

NIET VAST AANGESTELDE MUSICI

SOLERENDE MUSICI

1752 JOHANN CHRISTIAN SCHICKHARDT.

1754 ANGELO MORIGI (viool); Juan Batista Pla (hobo); GAETANO GUADAGNI (zang).

1758 FRANZ XAVER RICHTER.

1764 JOSEPH CANAVAS (viool); Ignazio (hobo); CARL MICHAEL ESSER (viool); E. Reinhard (fagot); Rumelsperger (hobo); ROSETTE BAPTISTE [ANSELME] (zang); JEAN-BAPTISTE ANSELME [père] (viool); Jacques-Baptiste Anselme [fils] (cello); Nicolas Dugué (zang).

BEGELEIDENDE MUSICI

1763-1766 Stechwey junior (viool); -1766 Johan Frederik Weiss [junior] (viool; geboren Den Haag 1753); -1765 Hederich (fluit), -1765 Schreiber (fluit); -1766 JOHANN WILHELM KLEINE (fluit, hobo); -1766 Georg Martin Ulrich (hobo); -1766 Kretzer/Gretzer (hobo, viool, altviool); -1766 [LOUIS?] GAUTIER (cello); -1766 N. Meulman (fagot); -1766 JOHANN CONRAD SPANGENBERG (viool, contrabas); -1766 JOHAN KELLER [junior] (viool).

1764-1766 BURCHARD HUMMEL (hoorn); -1766 WILLEM SPANDAU JR. (van de Zwitserse garde; hoorn); Scherzer [die L. Mozart der alte, ehrliche S. noemt] (hobo, altviool, cello).

1765-1766 [Cornelis Anthoni?] Steger; -1766 WILLEM SPANDAU SR. (hoorn); J. Meulman (hoorn); P. Meulman (hoorn); GRONEMAN 1766 (viool); Weber (viool); Schutzer (=1766 Schertzer? cello)

1766 Groneman (viool); Georg Schau (viool); Johann Georg Fenneberg (hoorn); Johann Adam Dambach (contrabas).

STADHOUDERLIJK HOF 1747-1766

Richard King, 'Handel's travels in the Netherlands in 1750,' *Music and Letters* 72 (1991), pp. 372-386.

Gert Oost, 'Den Haag, 1764: Christian Ernst Graf vraagt in een lange brief op rijm verhoging van zijn traktement als hofcomponist: Oranje en de muziek,' in: *Een muziekgeschiedenis der Nederlanden* (Amsterdam 2001), p. 342-347.

De Smet 1973, pp. 6-26; *Unico Wilhelm van Wassenaer* (1993), pp. 161-167.

Voor verdere gegevens over de muziek aan het hof van Willem V zie men het informatiedeel achter §6.4.

CAROLINA VAN ORANJE NASSAU

Lehmacher 1916.

6.4 Het stadhouderlijk hof 1766-1795

VAST AANGESTELDE MUSICI

Zie voor hen die in 1766 al zijn aangesteld de vorige paragraaf. Nieuw aangesteld vanaf 1767:

1768c-1790 JOHANN AUGUST JUST (viool, klavier, leraar); -1783 Johann Adam Dambach (1729-1783; cello); -1795 WILLEM SPANDAU (hoorn).

1769-1770 Georg Martin Ulrich (hobo - later in Amsterdam).

1773-1795 JEAN MALHERBE (viool, 1790/1792 kapelmeester); -1795 WILLEM KELLER (hobo).

1778 JEAN-BALTHASAR TRICKLIR (cello).

1779-1795 Johann Christian Halbschmidt (1755c-1800c??; hobo, fagot).
1780-1781 *** Scheffer (viool).
1783-1795 Johan Hendrik Lux (cello).
1792-1795 F. Schalje (trompet, altviool); -1795 CHRISTIAAN WILLEM WESTERHOFF (viool).

NIET VAST AANGESTELDE MUSICI

SEMI-SOLISTEN

1766c-1780c GIOVANNI BATTISTA ZINGONI (1720-1811; zang, componist); FRANCESCO PASQUALE RICCI (1732-1817; viool componist).

1766c-1770c FRIEDRICH SCHWINDL (1737-1786; viool); FRIEDRICH HARTMANN GRAF (1727-1795; fluit, broer van de kapelmeester); FRANCESCO ZAPPA (1720c?-1790c?; cello, opnieuw 1788-1790).

1767c ROSETTE BAPTISTE (zang); Compain de Perrières (zang); C.? Smith

SOLERENDE MUSICI: BELANGRIJKSTE NAMEN

1778 JEAN-BALTHASAR TRICKLIR (1750-1813; cello); ERNST SCHICK (1756-1815; viool, ook 1789, in het laatste jaar met zijn echtgenote, Margarete Luise Hamel [1773-1809]); Jan Ignatius Vanhal (1739-1813, fluit); JOHANN SAMUEL en JOHANN HEINRICH SCHROETER (beiden ook 1779, JS 1783; viool).

1779 JOHANN BAPTIST WENDLING (1723-1797, fluit).

1780 Georg Wenzel Ritter (1748-1808, fagot); 1780 FRIEDRICH RAMM (1744-1810c; hobo); 1780 JOHN ABRAHAM FISHER (1744-1806; viool); 1780 ELIGIO CELESTINO (1739-1812; viool); Mme Celestino ([Sarah Stanton], 1749-1798; zang); 1780-1781 JAN LADISLAUS DUSSEK (1760-1812; piano, harp).

1781 Christian Carl Hartmann (1750-1804; fluit) of Friedrich Hartmann Graf?

1782-1784 CARL STAMITZ (1745-1801; altviool).

1783 LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827; pianoforte)

1784 La Mara (GERTRUD ELISABETH SCHMELING, 1749-1833; zang); Pierre-Joseph Pieltain (1751-?, hoorn); Dieudonné-Pascal Pieltain (1754-1833, viool); 1784 John Crosdill (1755-1825, cello); 1784 ANTONIO LOLLI (1725c-1802; viool).

1785 Carlo Besozzi (1738-1800c?; hobo).

1787 GIUSEPPE DEMACHI (1732-1795c; viool, ook 1788, 1790)

1789 GEORGE POLGREEN BRIDGETOWER (1780c-1860, viool).

1789 Abbé GEORG JOSEPH VOGLER (1749-1814, piano).

1790 GIOVANNI MANE GIORNOVICH (Jarnowick; 1740-1804, viool, ook 1794); La Todi (LUISA ROSA DE AGUIAR; 1753-1833; zang).

1791 JOHANN WILHELM HAESSLER (1747-1822; piano); WILHELM CRAMER (1745-1799; piano); FRANZ CLEMENT (1780-1842; viool, ook 1792).

1792 Johann Christian Gottlieb Graupner (1767-1836; hobo).

1793 JOHANN NEPOMUK HUMMEL (1778-1837; piano).

SOLERENDE MUSICI: NEDERLANDSE NAMEN

1778 Mme Dorceville (zang); 1778 IGNAZIO RAIMONDI (1735c-1813; viool); Mme Clairenson (ook 1779; zang).

1779 AUGUST WILHELM FRANZ MATTERN (cello).

1780 Scheffer (viool).

1781 Christian Ludwig [?] Wagner (piano). Johann Gottfried Hencke (cello).

1782 CARL MICHAEL ESSER (viool).

1783 Vader Rauppe met zijn zoons JOHANN GEORG RAUPPE (1762-1814; ook 1789) en JOHANN BALTHASAR RAUPPE (1766-); F.J. WITTENBERG (viool)

1784 ANGELO MORIGI (1725-1801; viool) en zijn vrouw, Mme Morigi; -1785 ANNE LONGEAU (zang); -1785 FRANCISCUS BRUNST (pianoforte).

1785 Ambrosio Gilio (salterio d'amore).

1788 Clairville (zang; vermoedelijk Clairville-Abbé, broer van de theaterondernemer in Maastricht).

1789 JOHANN CONRAD SPANGENBERG JR. (piano).

1790 HERMAN, PETER, JOHAN ARNOLD en ARNOLD DAHMEN (hoorn, viool, cello, fluit; Johan Arnold en Arnold ook 1793, Herman ook 1794); Vincent Springer (bassethoorn; de compagnon van de Amsterdamse componist en muziekuitgever Joseph Schmitt); CAROLUS ANTONIUS FODOR (piano); CHRISTIAAN WILLEM WESTERHOF (viool); WILHELM GOTTLIEB HAUFF SR. en JR. vader en zoon (viool en piano).

1792: Johann-Baptist Scriwanek (hobo).

1793 Heernes, hoorn; Müller sr. en jr., J. en N. (hoorn); HENDRICUS [FRANCISCUS MICHAEL] MALHERBE JR. (1782-1830cc; ook 1794, viool).

1794 JOSEPHUS ANDREAS FODOR (1751-1828; viool); François Cournon (viool).

SOLERENDE MUSICI: MINDER BELANGRIJKE NAMEN

1778 Ziffenelli (zang); Andrieu (zang); -1779 Pietro Grua (cello); Mme Grua (zang); Nodi (zang).

1779: Juliani (zang); Mlle Gazzanella (ook 1783); Görtzel/Görkel (fluit); Bedowin (Potdevin?); Defour/Dufour (zang); Wegelin (cello); Le Prix (viool); Mme le Prix (zang); -1782 Caravoglio (fagot); Balconi (zijn vrouw; zang).

1780: Mme Georgi (zang); Meinhardt (fluit, ook 1782); Bisschop (cello); Elouis (harp, ook 1784); Tosoni (zang); Frans Lamotte (1750c-b13.9.1780 Den Haag); Leone (zang).

1782: Mme Saint-Guentan (Quentin? Zang); Mr. Petit (zang); Julien (viool).

1783: Mme Feraglioni (zang, ook 1785); Charles Paison (zang); Joseph Ctoec [sic] (viool; =? 1785 Croec); Spina (**); Manzoni (fluit); Mme Galucci (zang); Mme Le Grand (zang); Robino (viool); Mme Robino (zang); Brunel (zang); Bölkön (klarinet); Mme Lionelli (zang); Mme du Guersin (harp); Luis Pellegrini (zang); Eckard (hoorn) en Mme Eckard (zang).

1784 Mme Dorsetti (zang); Scorelli; Danner; Paradi (viool); Marchiani (zang); Kempffer (contrabas); Mme Burdini (zang).

1785 Charles Bussoni (zang); Antoine Costa (zang); Le Suin (zang); Josephini (zang); Platel (zang); Caspar Bohrer (1744-1809; altviool); met zoons op hobo en klarinet.

1786 [Johann Adam?] Kreusser (viool); [Joh. Fridr.] Buchard (zang).

1787 Meyer, cello [ook in Amsterdam].

1788 Weichsel (viool); Comi (fagot); Moos (amateur; piano).

1789 L'Abbé (Turkse harp); Louis Inverardo met broer (mandoline, gitaar, zang); Giuseppe di Franco (zang., klarinet); Dornaus (hoorn); Friedrich Bechtluft; Kammel (fluit); Carl Franz (1738-1802); Charles-Henri Plantade (Parijs 1764-1839, piano; 1807-1810 hofkapelmeester van Koning Lodewijk Napoleon); broers Böck (hoorn); Jentsch (altviool); Bindernagel met 4 zoons: viool (Joseph?), fluit, alt, bas.

1790 Vogel (fluit); Mme Steffani (zang); Calcagni (zang); David (bassethoorn); Springer (bassethoorn); Dworak (klarinet/bassethoorn); Thomas père et fils (piano); Dresch (viool); Boonen (zang).

1791: Giu. Muschietti (castraat); Johann Kuchler (1738-b16.1.1790, fagotist, toch op 30.1 en 27.2 in Den Haag); Kuchler Jr. (fluit); Caffro (hobo).

1792: Kirkmayer (piano); Maffezzo (hoorn); Lancador (hoorn).

1793: Mlle Crux uit Mannheim (viool); Hay of May (hoorn); Guedon (piano); le comte de Marain (amateur, harp); 2 Mlles Fleury, (zang); Kirchgesser (harmonica); Matz (fluit.).

1794 Mme Beck (zang); Belville (zang); Krug (zang); Rival (fluit); Manitar/Maniller (fluit); Bertrand (cello); Constant Ranchin (cello); Mme Negri (zang); Brand (fluit); Flörickel (fagot); Piunardi (zang); Le Breteuil (viool); De la Bedoyère (viool).

BEGELEIDENDE MUSICI

1767 Groneman (niet duidelijk welke); Georg Martin Ulrich (1769 vaste dienst); J. Jäger; Schubart [?]; Wuchmann [?].

1775-1794 Henri Malherbe (viool).

1778-? Georg Conrad Bleck; -1779 Le Roi (zijn vrouw actrice Frans Theater); -1779 Spreck; -1781 [JOHAN] SPANDAU (hoorn); -1788 JOHANN PHILIPP MEISSNER; [LOUIS?] GAUTIER (strijkinstrumenten); Lux (1792 vast aangesteld; trompet, contrabas); -1793 Johann Georg Fenneberg (contrabas, cello); -1794 Christiaan Gottfried Schaick (trompet, cello, altviool); Christiaan Memel (altviool, trompet); Jacob Hendrik Geering (pauken, viool).

1779-1781 Schlaweck; -1783 Ceulemans (serpent); Bedowein/Boudewyn; -1791 Johan Spandau (hoorn); -1794 Jean-Romain Merlin (viool, klarinet); HENDRIK SPANDAU (hoorn);.

1781-1783 AUGUST WILHELM FRANZ MATTERN (cello); -1784 Dambach jr. (klarinet, viool); -1785 WILLEM ALBERT TENIERS (viool); -1794 JOHANN CONRAD SPANGENBERG SR. (hobo).

1782-1789 Johann Gottfried Hencke (cello); -1791 Maas (viool); - 1793; Maas fils.

1783-1794 Van Haaren (hobo, fagot, altviool); drie broers Kleijne: GEORG WILLEM (klarinet); HENDRIK CHRISTIAAN (klarinet, fagot, viool, altviool?); SAMUEL BERNARD KLEINE (fagot).

1784 D'Humainbourg (viool).

1786-1787 Nijmegen: WILHELM GOTTLIEB HAUFF (Gotha 1755c-1817 Nijmegen, klavier); Meyer; Busch; 'Jood' Ganz [Samson Ganz? later werkzaam in Den Haag, vader? van Simon en Salomon Ganz?].

1787-1791 Johann Conrad Spangenberg jr. (piano).

1788-1791 de Groot (fagot); Meissner jr. (viool); -1793 Huppendael (trompet); Scheffer (viool); N. Muylman (hoorn, viool); J. Muylman (hoorn); P. Muylman (viool, hoorn); Van Haeren junior; -1794 Drykflufft (klarinet, viool).

1790-1793 Bauer (trompet); Goossen (viool); -1791 CHRISTIAAN WILLEM WESTERHOFF (viool); Schwanenhuyse (alt; Swaenhuyse, reeds 1763 *Les coeurs unis*).

1791 Snoeck (altviool); Thems; Sola; Raun; -1792 F. Schalje (altviool); -1793 Studerheim / Stutterheim (fluit); -1794 Pieter Beems (Den Haag 1772-20.2.1840 [Grégoir 1864, pp. 9-10]; viool).

HOFCONCERTEN

De lijst is gebaseerd op De Smet 1973 en kan geen volledig beeld geven. Uitsluitend concerten met een solistische bijdrage zijn opgenomen.

8,22.2, 16,29.3, 12,19.4.**1778**: Tricklir [cello], Zingoni [zang], Ricci, Mme Dorceville [zang], Vanhal [fluit], Schick [viool] (niet allen op alle data).

29.4 twee Ziffenelli, Mme Dorceville, twee Schroeter, Tricklir.

12.5 Andrieu (zang), Halbschmidt (fluit).

30.10 Mme Grua (zang), Pietro Grua (cello), Nodi (zang).

7.12 Mme Dorceville, Mme Clairenson (zang), Antoni (fagot), twee Schroeter (viool).

31.12 twee Schroeter (viool), Scheffer (viool)

24.1, 10.2.**1779** Mme Dorceville (zang); Mme Grua, Pietro Grua, 2 Schroeter.

28.2 Mme Dorceville, Juliani (zang); Mattern (cello).

21.4 Legard (harp), Halbschmidt jr. (fluit), 2 Schroeder (viool).

9,12,6 Oranjezaal: Mlle Maria Josepha Gazzanello (zang), Gortzel/Gorkel (fluit).

22,24.6 Oranjezaal: Wendling (fluit).

6.7 Wendling, "De Rus" (cello).

24.8 Huis Rijswijk: Wendling, Mme de Four (zang), Mme Clairenson.

10.10 Oranjezaal: Wegelin (cello).

14.11 Binnenhof: Mme Dufour (zang), Mme Le Prix (zang, viool), Le Prix (viool).

13.12 Binnenhof: A. Mantine (zang), Caravoglia (fagot), Mme Balconi Caravoglia (zang).

16.1.**1780** Caravoglia, Mme Caravoglia.

17.3 Caravoglia, Mme Caravoglia, Mme Georgi (zang), Ritter (fagot), Ramm (hobo), Meinhardt (fluit), Hencke (cello).

10.4 Caravoglia, Mme Caravoglia, Mme Georgi, Bisschop (cello), Ramm, Ritter.

18,21,6 Caravoglia, Mme Caravoglia, Tosone (zang), Elouis (harp).

24.5 Oranjezaal: Caravoglia, Mme Caravoglia, Dussek (harp).

6.7 Caravoglia, Mme Caravoglia, Tosone, Lamotte (viool), Fisher (viool), Leone (zang).

5.10 Meinhardt.

29.10 Celestino (viool), Mme Celestino (zang), Pieltain sr. (viool), Pieltain jr. (hoorn), Dussek (piano).

24.1.**1781** Celestino, Mme Celestino, Hencke, Dussek.

16.5 Caravoglia, Mme Caravoglia, Dussek, Wagner (piano).

21,24.6 Caravoglia, Mme Caravoglia, [24.6:] Dussek.

9.7, 9.8 Caravoglia, Mme Caravoglia, Celestino, [9.8:] Hencke.

16.9, 14,21,28.10 Dussek (harp).

26.12 Caravoglia, Mme Caravoglia, Hartmann (fluit).

24.3.**1782** Mme Saint-Quentin (zang), Petit (zang).

25.4 Mme Caravoglia, Esser (viool), Hartmann (fluit).

5.5 Mme Caravoglia, Esser, Julien (viool).

19.5 Caravoglia, Mme Caravoglia, C. Stamitz (altviool).

9,16.6 Stamitz.

28.2.**1783** Mme Feraglionni (zang), Charles Paisson (zang), Joseph Ctoec (viool).

12.3 Drie Italianen, Spina, Rauppe met twee zoons, Stamitz.

13.4 Monzani (fluit), Stamitz.

1.5 Mme Galucci (zang), Manzoni, Stamitz.

4.5 Mme Le Grand (zang), Stamitz.

1.6 Oranjezaal: Robino, Mme Robino (zang), Stamitz, Monzani.

6.6 Stamitz, Monzani.

29.6 Monzani.

12.7 Monzani, Meinhardt (fluit), Schroeter (viool).

20,27.7, 3.10.8 Oranjezaal: Manzoni.

14.9 Oranjezaal: Brunel (zang), Manzoni.

23.9 Manzoni.

28.9 Oranjezaal: Wittenberg, Manzoni.

1219,26.10 Mme du Guersain, Manzoni, [19,26:] Stamitz, [26:] Luigi Pellegrini (zang).

23.11 Beethoven, Stamitz.

14.12 Eckhard (hoorn), Mme Eckhard (zang), Stamitz.

4.1.**1784** Binnenhof: Mlle Dorsetti (zang), Elouis (harp), Stamitz.

14.1 Mara (cello), La Mara (zang), Stamitz.

19.1 Elouis, Stamitz.

15.2 Morigi, Mme Morigi, Scorelli, Danner.

8.3 Mara, La Mara, Paradis (viool).

22.4 Stamitz, Petit (zang).

6.5 Stamitz, Marchiani (zang), Kempffer (contrabas).

11.23,25,7 Mara, La Mara, Crosdill (cello).

18.7 Mme Longeau (zang).

1.8 Mme Burdini (zang), Mme Longeau.

22,29.8 Brunst (piano).

5,12.9 Mme Longeau, Elouis.
26.9, 24.10 Mme Longeau.
10.10 Bökön (klarinet).
17.10 Mme Lionelli.
28.11 Mme Longeau, Lolli (viool), Uttini (zang).

28.2.**1785** Binnenhof: Mlle Feraglioni (zang), Carlo Bussoni (zang), Antonio Costa (zang), Ctoec (cello).
19.4 Mme Longeau, Le Suin (zang), Brunst.
5.6 Oranjezaal: Josephini (zang), Platel (zang), Besozzi (hobo).
17.6 Bohrer (alt) met twee zoons.
19.6 Mme Longeau.
10.7 Mme Longeau, Gilio (salterio d'amore).
1.8 Guigue (viool).
14,21,28.8, 11.9 Mame Londeau.

26.11, 3,7,10.12.**1786** Nijmegen: W.G. Hauff, Beyer [=Beyen?], Meyer, Busch.

4,11,18.2.**1787** Nijmegen: W.G. Hauff, Beyer [=Beyen?], Meyer, Busch.
25,28.2, 4.11.3 Nijmegen: Zelfden.
18.3, 22.5 Nijmegen.
1,8,16,22,30.7 Nijmegen: Mme Bouchard.
5,12,19,25.8, 2,9,16.9 Nijmegen: Mme Bouchard.
21.10 Binnenhof: Meyer (cello).
26.10 Binnenhof.
29.10 Noordeinde.

29.1.**1788**: Demachi (viool).
10,17.2 Mme Clairville.
20,27.7 Oranjezaal: Comi (fagot), Zappa (cello).
13.8 Moos (amateur, pianoforte).
24.8 Weichsel (viool).

8.3.**1789** Rauppe (cello), Bridgetower jr. (viool)
15.3 Bridgetower jr.
29.3 Mme Schick (zang), Schick (viool).
7.4 L'Abbé (Turkse harp), Schick, Mme Schick.
26.4 Hartog (viool).
3.5 Bindernagel met vier zoons (viool, fluit, altviool, bas), Louis Inverardo en broer (mandoline, gitaar, zang).
24.5, 7.6 Giuseppe de Franco (zang, klarinet)
31.5 Dornaus (klarinet).
6.9 Oranjezaal: Bechtluft (viool).
27.9 Kammel (fluit).
11,18,25.10 Oranjezaal: Carl Franz (baryton).
22.11 broers Böck (hoorns).
13.12 Abbé Vogler (pianoforte, orgel).
20.12 Abbé Vogler, Dahmen (viool), Dahmen (cello), broers Böck (hoorns).

31.1.**1790**, 8,14.3 Demachi (viool), [14.2:] Vogel (fluit).
28.2 Mme Steffani (zang).
7.3 Calcagni (zang).
14.3 Mme Benda (zang), Westerhoff (viool).

21.3 Westerhoff.

28.3 Mme Todi (zang), Todi (viool), Westerhoff.

5,11,18.4,5.2 Mme Todi, Todi, [11.4], Hauff sr. en jr. (piano), vier broers Dahmen, [18.4: twee broers Dahmen].

2,30.11 Todi, Mme Todi.

29.8,17,19.9 David, Springer (bassethoorn), Dworschak (klarinet).

26.9 Simonetti (zang).

10,17,31.10 Calcagni (zang), Giornovichi (viool), [17.10:] David, Springer, Dworschak.

28.11 Westerhoff (altviool), H. Kleine (klarinet).

30.1,27.2.**1791** Haesler (pianoforte), Kùchler (fluit), Kùchler jr. (fagot).

8.5 Haedmann (fluit).

6.11 Cramer (viool), Westerhoff (altviool).

13.11 Cramer, Clement (viool).

20,27.11 Clement.

18.12 Caffro (hobo).

26.12 Dworschak (klarinet).

15.1.**1792** Kirkmair (pianoforte), Malvezzo, Zoncador (hoorn), Clement (viool)

22.1 Cifoletti (mandoline), Heerens (hoorn), Westerhoff (altviool).

29.1 Bindernagel (viool), Mme Bindernagel (zang).

12.2 Vogel (viool).

19.2 Mme Helmuth (zang), Graupner (hobo), Bauersfeld (cello), Dworschak (klarinet).

26.2 Graupner (hobo), Bauersfeld (fagot).

4.3 Mme Longeau (zang), Valliès (zang).

18.3 Dworschak (klarinet, bassethoorn), Cifoletti (mandoline).

25.3 Mme Longeau (zang), Sevallies (zang), Gabenstetter (hoorn), Kolp (hoorn).

11.7 St.Alban (harp).

11.11 Giuliani (zang).

18.11 Mlle Crux (zang, viool), Mme Longeau (zang), Giuliani (zang).

25.11 Mlle Crux (zang, viool), Bringer (viool).

2.12 Noordeinde: Feierich (harmonica), Dahmen (cello).

6.1.**1793** Noordeinde: Hummel (piano).

3.2 Hummel (piano), Mlle Crux (viool).

10.2 Mlle Crux (viool), Hay (hoorn), Heerens (hoorn).

17.2 Hummel, Dahmen (cello).

24.2,3.3 Mlle Crux, Dahmen (fluit).

10.3 Mlle Crux (viool), H. Kleine (klarinet).

17.3 Mlle Crux (viool), de graaf van Marain (amateur, harp).

24.3 Mlle Crux (viool), H. Kleine (klarinet), S. Kleine (fagot).

14.4 Mlle Crux (viool), Mlles Fleury (zang), Müller sr. en jr. (hoorn).

5.5 Mlle Crux (viool), Belville (zang), Giornovichi (viool)

2,9,30.6,8,15.7,18.8 Mlle Crux (viool), [8,15.7,18.8:] Kirchgessner (harmonica).

1.9 Mlle Crux (viool).

25.9 Graupner (hobo), Mlle Kirchgessner, Mlle Crux.

3.11 Mlle Crux (viool), Matz (fluit, flageolet).

10,17,24.11,1,8,15,22.12 Mlle Crux (viool), [8.12:] Heerens (hoorn), Geering (pauken).

5.1.**1794** Cournon (viool).

19.1 Mme Beck (zang), Hencke (cello).

- 2.2 Belville (zang), Giornovichi (viool).
9.3 Krug (zang), Rival (zang), Manitar (fluit), Bertrand (cello).
16.3 Vier broers Dahmen; zanger Krug, Rivals, Maurice; Sponheimer (klarinet).
23.3 Rivals, Maurice, Ranchin (cello), Dahmen (hoorn).
30.3 Rivals, Maurice, Fodor (viool).
6.4 Rivals, Maurice, Morang (zang), Dahmen (hoorn), Zoncado (hoorn).
13.4 Rivals, Maurice (zang), Dahmen (hoorn), Zoncado (hoorn), Manillard (fluit), Ranchin (cello).
27.4 Rivals, Maurice, Hencke.
4.5 Maurice (zang), Manillard (fluit), Hencke (cello).
11.5 Maurice, Rivals, Clairenson (zang), Welsch (cello) met twee zoons.
18.5 Maurice, Belville, Giornovichi, Brand (fluit), Welsch met zoons.
25.5 Maurice, Brand, Flöricke (fagot), Scholck (piano), Hencke.
augustus: Mme Negri (zang), Brand, Flöricke.
7.9 Mme Negri, Amadini, Krug (allen zang), De la Bedoyere (viool), Kerempuis (fluit), Desmorades (?)
14.9 Louis (zang), Mme Negri (zang), Hoston (hoorn), Dahmen (cello).
2.11 Binnenhof: laatste concert, zonder solisten.

LITERATUUR

Smet 1973, pp. 37-157; Lievense 1985; Koogje & Boulangé 1986; Koogje 1991.

6.5 Verder persoonlijk mecenaat

ANHOLT

Domp 1934(Kapitel VI, pp. 116-121 over Anholt.).

DE LIS

Mémoires anecdotes pour servir à l'histoire de M. Duliz (Londen: Samuel Harding, 1739). Duitse vertaling: *Des reichen Holländischen Juden Franz Dulicz geheime seltsame Begebenheiten und sehr merkwürdige Geschichte* ('Bastia: Francesco Giovanni Ottoiana,' 1739).

Catalogue d'une partie de livres François ... avec ... un grand nombre de livres de musique ... [=collectie De Lis] (Den Haag: Fred. Boucquet, 1743). Muzikale titels in Scheurleer 1909, pp. 48-64.

Scheurleer 1909a, pp. 69-78; Scheurleer 1909b, 1912; Van Biema 1914-1915; Fransen 1925, pp. 271-291; Rasch 1993, pp. 148-153.

TAROUCA

Fransen 1925, p. 256.
